

KORRALDUS

Geoloogilise uuringu loa väljastamise korralduse eelnõu

1. OTSUS

Arvestades alljärgnevat, võttes aluseks maapõueseaduse § 26, § 32, § 35 ning tuginedes Raul Ermel taotlusele, **otsustan:**

1.1. Anda Raul Ermelile (isikukood 36405306510) geoloogilise uuringu luba nr X kehtivusajaga 2 aastat.

1.2. Käesolev korraldus jõustub teatavakstegemisest.

2. ASJAOLUD

Raul Ermel (isikukood 36405306510, aadress Veski, Nursi küla, Rõuge vald, Võru maakond) esitas Keskkonnaametile taotluse Pugastu VI uuringuruumis geoloogilise uuringu loa saamiseks (registreeritud keskkonnaotsuste infosüsteemis KOTKAS 22.06.2023 numbriga DM-125181-1).

Pugastu VI uuringuruum teenindusala pindalaga 6,24 ha asub Võru maakonnas Rõuge vallas Tsirgupalu külas eraomandisse kuuluval Hõimoja kinnistul (katastritunnus 69701:002:0751). Geoloogilise uuringu luba taotletakse 2 aastaks.

Uuringu eesmärk on tarbevaru tasemel välja selgitada uuringuruumis levivate setete (liiv ja/või ehitusliiv) maht, kvaliteet ning kasutamise võimalused, et maaomanik saaks langetada otsuse, kuidas talle kuuluvat maad parimal võimalikul viisil kasutada. Uuringute käigus planeeritakse rajada kuni 15 puurauku sügavusega kuni 15 m; muud kavandatavad sihtotstarbelised tööd: veetasemete mõõtmine, topogeodeetiline mõõdistamine, proovide võtmine granulomeetrilise koostise määramiseks ning füüsikalise mehaanilisteks katseteks. Uuringu teostaja on Kobras OÜ (registrikood 10171636, aadress Riia tn 35, Tartu linn, Tartu maakond). Loa taotletav kehtivusaeg on 2 aastat.

Geoloogilise uuringu loa taotlust on kontrollinud MaaPS § 27 lõike 2 alusel maavarade registri vastutav töötleja, Maa-amet. Maa-amet märgib 03.07.2023 kirjas nr 9-3/23/10046-2 (KOTKAS 03.07.2023 kiri nr DM-125181-2), et taotletava uuringuruumi teenindusosalal kattumist maavarade registris arvel oleva maavaravaruga ei ole, lähim maardla on ~ 18 m kaugusel idas ja kagus asuv Pugastu liivamaardla (maavarade registri registrikaart nr 0088).

Taotletav uuringuruum kattub täielikult riigikaitse ehitise Nursipalu harjutusvälja piiranguvööndiga.

Pugastu VI uuringuruumi teenindusala piiresse ei jää Natura 2000 võrgustiku alasid ega muid kaitstavaid loodusobjekte. Pugastu VI uuringuruum piirneb põhja ja kirde suunast Rõuge jõe (EELIS kood VEE1004100) kalda piiranguvööndiga. Rõuge jõega on seotud ka looduskaitse kitsendused (Rõuge jõe hoiuala; EELIS kood KLO9110670 ja Natura 2000 ala Timmase loodusala; EELIS kood RAH0000534) ning III kategooria kaitsealuste liikide elupaik: *Lutra lutra* (saarmas; EELIS kood KLO9110670), *Misgurnus fossilis* (vingerjas; EELIS kood KLO9102552) ja *Ophiogomphus cecilia* (rohe-vesihobu; EELIS kood KLO9200054).

Pugastu VI uuringuruumi teenindusala põhjaservast ~ 11 m kaugusel asuvad Elektrilevi OÜ elektrimaakaabelliinid 183MPHK ja AXPk.4x120 (VID koodid vastavalt MKL9628638 ja 215033945; kaitsevöönd 1 m liini teljest).

Taotletava uuringuruumi teenindusala lääne- ja edelaservast vähemalt 12,4 m kaugusel asub maaparandussüsteem (maaparandussüsteemide registri kood 2100410010010001) ja kuni 10 km² suuruse valgalaga avatud eesvool Vastse-Nursi (maaparandussüsteemide registri kood 21004100100100011M; eesvoolu kaitsevöönd 12 m; veekaitsevöönd 1 m), mille veekaitsevööndi ega eesvoolu kaitsevööndiga kattumist ei esine. Eelnimetatud maaparandussüsteem asub vähemalt 14,6 m kaugusel taotletava uuringuruumi teenindusala lõunaservast.

Riigilõivu seaduse § 136¹ lõike 1 kohaselt on riigilõiv 400 eurot tasutud 22.06.2023.

Maapõuaseaduse (edaspidi MaaPS) § 1 lõike 3 kohaselt kohaldatakse uuringuloe andmise ja muutmise menetlusele haldusmenetluse seaduse (edaspidi HMS) avatud menetluse sätteid, arvestades MaaPS erisusi.

MaaPS § 30 lõike 2 alusel avaldas Keskkonnaamet uuringuloe menetluse algatamise teate 05.07.2023 ametlikus väljaandes Ametlikud Teadaanded ning teavitas avatud menetluse algatamisest 05.07.2023 kirjaga nr DM-125181-3. Kuni uuringuloe andmise või andmisest keeldumise otsuse tegemiseni on igaühel õigus esitada Keskkonnaametile taotluse kohta põhjendatud ettepanekuid ja vastuväiteid.

Avalikustamise käigus seisukohti ei esitatud.

MaaPS § 27 lõike 7 kohaselt saatis Keskkonnaamet 05.07.2023 kirjaga nr DM-125181-4 teate avatud menetluse algatamisest ning uuringuloe taotluse kirjaliku arvamuse saamiseks taotletava uuringuruumi asukoha kohaliku omavalitsuse üksusele Rõuge Vallavalitsus) tähtajaga kaks kuud.

Tulenevalt asjaolust, et Pugastu VI uuringuruum kattub täielikult riigikaitse ehitise Nursipalu harjutusvälja piiranguvööndiga, saatis Keskkonnaamet Pugastu VI uuringuruumi geoloogilise uuringu loa taotluse Riigi Kaitseinvesteeringute Keskusele (edaspidi RKIK) arvamuse saamiseks, võttes aluseks MaaPS § 27 lg 5 (KOTKAS 07.07.2023 kiri nr DM-125181-5).

RKIK avaldas arvamust 02.08.2023 kirjas nr 4-4/23/3412-2 (KOTKAS 25.08.2023 kiri nr DM-125181-6). RKIK märkis oma kirjas järgmist:

„Arvestades, et taotletav uuringuala asub Nursipalu harjutusvälja laiendamise huvialal ning taotletava GUL soovitatav kehtivusaeg on 2 aastat, tuleb praeguses harjutusvälja laiendamise kavandamise etapis eeldada, et geoloogilist uuringut taotletakse Nursipalu harjutusvälja tulevasel laienduse alal. Seetõttu palume GUL saamise korral geoloogilise uuringuga seotud välitööde täpsem sisu ja ajakava harjutusvälja laiendusel tegutsemiseks täiendavalt RKIK-ga kokku leppida.“

„Peame vajalikuks rõhutada, et käesolev arvamus GUL taotluse kohta ei anna õigustatud ootust kaevandamisloa kooskõlastamiseks edaspidi. Harjutusvälja laiendamine on vajalik, et parandada riigikaitse välajaõppe tingimusi. Muude tegevuste, sealhulgas uute kaevanduste lubamine samal maa-alal on võimalik ainult sel juhul, kui see ei takista mingil määral riigikaitse välajaõppe korraldamist.“

„Eelnevat arvestades palume Keskkonnaametil kaaluda võimalust menetleda geoloogilise uuringu loa taotlust alles siis, kui harjutusvälja kavandatava laienduse täpsed piirid ja väljaõppealade asukohad on selgunud. Alles siis on võimalik täpsemalt hinnata edasise kaevandamistegevuse eeldatavat mõju kavandatavale harjutusvälja laiendusele.“

Rõuge Vallavolikogu edastas oma 21.08.2023 kirjaga nr 1-3/34 (KOTKAS 31.08.2023 kiri nr DM-125181-7) oma 22.08.2023 otsuse nr 1-3/34, kus nõustus Pugastu VI uuringuruumi geoloogilise uuringu loa andmisega.

Keskkonnaamet pikendas 27.10.2023 kirjaga nr DM-125181-8 Pugastu VI uuringuruumi uuringuloa taotluse menetluse tähtaega kuni 120 päeva.

RKIK märkis 10.11.2023 kirjas (KOTKAS 15.11.2023 kiri DM-125181-9), et RKIK-ile jääb segaseks, kas Keskkonnaametil on kavas pikendatud menetluse käigus küsida täiendavalt RKIK-i seisukohta ja anda tähtaeg selle seisukoha esitamiseks. Samuti küsis RKIK, mille alusel ja millal on kavas loa andmise otsus teha.

Keskkonnaamet vastas 07.05.2024 kirjaga DM-125181-10 RKIK-i küsimustele ja küsis täiendavalt RKIK-i seisukohta. Keskkonnaamet selgitas, et geoloogilise uuringu tegemine ei ole iseenesest kaevandamistegevus (maapõueseaduse, edaspidi *MaaPS*, § 6 lg 1). Keskkonnaamet palus RKIK-il selgitada, kas RKIK nõustub praegusel hetkel geoloogilise uuringu loa andmisega või palub siiski ära oodata harjutusvälja kavandatava laienduse täpsed piirid ja väljaõppealade asukohad, viidates 25.08.2023 kirjas nr DM-125181-6 välja toodud RKIK-i seisukohale. Keskkonnaamet selgitas, et juhul kui RKIK on geoloogilise uuringu loa andmisega nõus, hakkab Keskkonnaamet koostama geoloogilise uuringu loa andmise eelnõud loa taotleja poolt esitatud taotluse alusel.

RKIK edastas 04.06.2024 kirjaga 4-4/24/3412-5 (KOTKAS 10.06.2024 kiri nr DM-125181-11), kus nõustus geoloogilise uuringu loa andmisega Pugastu VI uuringuruumis. RKIK märkis oma kirjas lisaks järgmist:

„Peame vajalikuks rõhutada, et antud arvamus ei anna õigustatud ootust kaevandamisloa kooskõlastamiseks edaspidi. Kaevandamisloa taotlemise korral annab RKIK oma seisukoha kavandamisloa menetluses, lähtudes kaevandamise eeldatavast mõjust harjutusvälja tööväimele

ja sihtotstarbelisele kasutamisele. Muude tegevuste, sealhulgas uue kaevanduse lubamine samal maa-alal on võimalik ainult sel juhul, kui see ei takista mingil määral riigikaitsele välisõppe korraldamist harjutusväljal.“

Keskkonnaamet pikendas Pugastu VI geoloogilise uuringu loa taotluse menetlustähtaega kuni 21.08.2024 (KOTKAS 25.06.2024 kiri nr DM-125181-12).

MaaPS § 30 lõike 5 alusel pani Keskkonnaamet õigusakti eelnõu koos seletuskirja ja taotlusele lisatud ning menetluse käigus haldusorganile esitatud või tema poolt koostatud muude asjasse puutuvate oluliste dokumentidega avalikkusele tutvumiseks xx.xx.xxxx ametlikku väljaandesse. Ametlikud Teadaanded, ettepanekute ja vastuväidete esitamise tähtjaks 2 nädalat.

Avalikustamise käigus kirjalikke seisukohti laekus/ei laekunud.

Vastavalt HMS § 49 lõigetele 1 ja 3 peab loa andja andma enne haldusakti väljastamist, huvitatud isikule ja isikule, kelle õigusi võib avatud menetluse korras antav õigusakt puudutada ning taotluse esitajale, võimaluse esitada kirjalikus, suulises või muus sobivas vormis asja kohta oma arvamus ja vastuväited.

Keskkonnaamet küsis Raul Ermelilt xx.xx.xxxx kirjaga nr xx arvamust või vastuväiteid uuringuloa andmise otsuse eelnõule kahe nädala jooksul kirja saatmisest. Keskkonnaamet edastas sama kirja teadmiseks Rõuge Vallavalitsusele, Maa-ametile ja RKIK-ile, osaühingule Kakkoveski, Kaido Parvele.

Menetlusosalised vastasid xx.xx.xxxx.

3. KAALUTLUSED

MaaPS § 4 järgi on geoloogiline uuring maavara arvele võtmise ja kaevandamise eesmärgil tehtav geoloogiline töö. MaaPS § 17 lõike 2 järgi on lubatud geoloogilise uuringu loa (edaspidi uuringuluba) alusel, välja arvatud kaevandamisloa alusel mäeeraldise piires tehtav geoloogiline uuring ja selline geoloogiline uuring, kus välitöid ei ole kavandatud või need piirduvad looduslike või tehispaljandite kirjeldamisega ning kivimi uurimiseks paljandist või puursüdamikust võetud kivimi tükide või maapinnalt kivististe kogumisega. MaaPS § 27 järgi esitatakse geoloogilise uuringu loa saamiseks loa andjale taotlus. MaaPS § 26 kohaselt annab geoloogilise uuringu loa Keskkonnaamet.

MaaPS § 29 kohaselt toimub geoloogilise uuringu loa andmine avatud menetluses. Keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse (edaspidi KeHJS) § 11 lõike 3 kohaselt on keskkonnamõju hindamine (edaspidi KMH) kohustuslik KeHJS § 6 lõikes 1 nimetatud tegevuste korral, KeHJS § 6 lõikes 2 nimetatud tegevuste korral tuleb kaaluda KMH algatamist või algatamata jätmist lisades otsusele KeHJS § 6 lõike 3 kohase eelhindamise tulemused. KeHJS § 6 lõike 2 loetelu on § 6 lõike 4 alusel täpsustatud Vabariigi Valitsuse 29.08.2005 määrusega nr 224 „Tegevusvaldkondade, mille korral tuleb anda keskkonnamõju hindamise vajalikkuse eelhindang, täpsustatud loetelu 1“ (edaspidi määrus nr 224). Loa taotleja kavandatav tegevus ei kuulu KeHJS § 6 lõike 1 ega ka määruse nr 224 loendisse, mistõttu KeHJS § 3, § 6, § 11 lõike 3 ning määruse nr 224 alusel ei ole antud juhul KMH algatamine

kohustuslik, samuti ei ole vajalik eelhindamine ega KMH vajalikkuse kaalumine.

Geoloogilist uuringut võib korraldada ja juhtida selleks teadmisi, oskusi ja kogemusi omav isik (MaaPS § 17 lõiked 3 ja 4). Uuringuloa alusel võib hüdroteoloogilisi töid teha isik, kellel on veeseaduse § 208 punktide 1, 3 ja 5 kohane tegevusluba.

Geoloogilise uuringu teostaja on Maavarauuringud OÜ (registrikood 14346587, aadress Liiva tn 41, Tartu linn, Tartu linn, Tartu maakond).

Juhul, kui geoloogilise uuringu käigus tekib kaevandamisjäätmekava ja jäätmekava ladestamiskoht ei ole jäätmehoidla jäätmeseaduse (edaspidi JäätS) § 35² tähenduses tuleb uuringuloa taotlusele lisada kaevandamisjäätmekava (MaaPS § 28 lõige 5). Jäätmekava koostamisel, esitamisel ja kinnitamisel lähtutakse JäätS §-ga 42¹ kehtestatud nõuetest. Uuringuloa taotluse kohaselt geoloogilise uuringu käigus kaevandamisjäätmekava ei teki ning seetõttu ei ole jäätmekava koostamine ja esitamine vajalik.

Keskkonnaamet kontrollis Raul Ermel 22.06.2023 esitatud taotlusmaterjalide vastavust MaaPS, keskkonnaministri 09.01.2020 määrusele nr 1 „Üldgeoloogilise uurimistöö loa ja geoloogilise uuringu loa taotluse esitamise kord, täpsustatud nõuded taotluse kohta, loa andmise kord ning taotluse ja loa andmekoosseis“ ja KeHJS sätestatud nõuetele ning pidas andmeid piisavaks uuringuloa menetlemiseks.

HMS § 3 lõike 1 kohaselt võib haldusmenetluses piirata isiku põhiõigusi ja -vabadusi ning tema muid subjektiivseid õigusi ainult seaduse alusel. Haldusmenetluse üksikasjad võib haldusorgan määrata kaalutlusõiguse alusel (HMS § 5 lõige 1). Kaalutlusõiguse tuleb teostada kooskõlas volituste piiride, kaalutlusõiguse eesmärgi ning õiguse üldpõhimõtetega, arvestades olulisi asjaolusid ning kaaludes põhjendatud huve (HMS § 4 lõige 2). HMS § 53 kohaselt võib haldusaktile kehtestada kõrvaltingimuse seaduses või määrukses sätestatud juhul või kui kõrvaltingimusega tuleks haldusakt jätta andmata. Vastavalt määruse nr 1 § 4 lõikele 3 kantakse uuringuloa lahtrisse „Täiendavad tingimused“ nõuded, mis seatakse maapõue kaitse ja maavara ratsionaalse kasutamise tagamiseks ning inimese tervisele, varale ja keskkonnale kaevandamisest ning kaevandamisjäätmekava käitlemisest tuleneva kahjuliku mõju vähendamiseks ja vajadusel muud täiendavad nõuded. Geoloogilise uuringu loa omajale kehtivad kõik asjakohased õigusaktides (nt maapõuseadus, keskkonnaseadustiku üldosa seadus, keskkonnatasude seadus, atmosfääriõhu kaitse seadus, veeseadus, looduskaitseadus, jäätmeseadus jt) sätestatud nõuded. Sellest tulenevalt ei ole tarvidust geoloogilise uuringu loal täiendavate tingimuste osas dubleerida õigusaktidega juba reguleeritud. Uuringuloaga reguleeritakse vaid uuringuruumis ja uuringuruumi teenindusalal läbiviidavaid tegevusi ning nähakse ette leevendusmeetmeid otseselt uuringu teostamisest tulenevatele keskkonnamõjudele.

Pugastu VI uuringu loale kantakse järgmine täiendav tingimus:

1. Geoloogilise uuringuga seotud välitööde täpsem sisu ja ajakava harjutusvälja laiendusel tegutsemiseks tuleb täiendavalt kokku leppida Riigi Kaitseinvesteeringute Keskusega.

Loa andja kohustus on selgitada välja kõik asjaolud, millel on otsuse tegemisel määrav tähtsus. Menetluse käigus kogutud andmestiku põhjal selgitatakse välja, kas konkreetse loa taotluse

puhul esineb MaaPS § 35 sätestatud loa andmisest keeldumise aluseid. Luba antakse, kui keeldumiseks ei esine seaduses sätestatud kaalukat põhjust. Loa andmisest keeldumise alused selgitab välja loa andja. Keskkonnaamet on hinnanud esitatud taotluse materjale ja menetluse käigus kogutud andmeid ning leidnud, et teadaolevalt käesoleva loa andmisega ei minda vastuollu riigi huviga. Riigi huvi on käsitletud Riigikogus 06.06.2017 vastu võetud strateegiadokumendis „Maapõuepoliitika põhialused aastani 2050“.

MaaPS § 35 lõige 1 punktidest 4, 5, 8 ja lõige 2 punktidest 2-3 tulenevat keeldumise alust menetluse käigus ei ilmnenu, mistõttu neid käesolevas korralduses ei käsitleta.

Pugastu VI uuringuruumi teenindusala piiresse ei jää Natura 2000 võrgustiku alasid ega muid kaitstavaid loodusobjekte (MaaPS § 35 lõige 1 punkt 11); muinsuskaitseobjekte (MaaPS § 35 lõige 1 punkt 3), mistõttu MaaPS § 27 lõigetes 4-6 nimetatud nõusoleku küsimise vajadust uuringuloa andmiseks ei olnud ja sellest tulenevat keeldumise alust ei esine.

MaaPS 35 lõige 2 punkt 1 sätestab, et uuringuloa andmisest keeldutakse, kui taotlejale on määratud rohkem kui üks karistus kuriteo või väärteo eest uuringu või kaevandamisjäätmete käitlemise valdkonnas ja nende andmed ei ole karistusregistrist kustutatud. Keeldumise alus on kontrollitud menetluse käigus ning Raul Ermel ei ole karistusregistrisse kantud kaevandamisjäätmete käitlemise nõuete eiramise eest (karistusregistri teade seisuga 11.07.2024).

Eeltoodu alusel võib väita, et MaaPS §-s 35 sätestatud uuringuloa andmisest keeldumise alused puuduvad.

Geoloogilise uuringu luba ei anna uuringuloa omanikule garantiid, et talle hilisemalt antakse maavara kaevandamise luba ning geoloogilise uuringu loa saamisel ei teki õiguspärast ootust kaevandamisloa saamiseks.

VAIDLUSTAMINE

Otsust on võimalik vaidlustada 30 päeva jooksul teatavaks tegemisest, esitades vaide haldusakti andjale haldusmenetluse seaduses sätestatud korras või kaebuse halduskohtule halduskohtumenetluse seadustikus sätestatud korras.

Martin Nurme
juhataja
maapõuebüroo